

Malsa ar pefuhftischann
 par pasti:
 par gadu 1 rub. 60 kāp.
 " puigadu 85 "
 Malsa bes pefuhftischann
 nas Rīga:
 par gadu 1 rub. — kāp.
 " puigadu 55 "

Mahj. w. teek isdohhts fest-
deengabm no v. 10 fahkohht

Mahias weesis.

Ernst Blates, Mahjas weesa ihpaschneeks un apgahdatajs.

Mahjas wees isnaht ween reis ya nedeku.

Mafsa
par fludinashau:
par weenas flejas smallu
ralsiu (Petit) rindu, jeb
to weetu, to tahda rinda
eenem, mafsa 10 lap.

Kēdālīja un ekspedīzija
Rīgā,
Ernst Plates bilschu- un
grāmatu-druksatāvā pē-
Bebtera basnizas.

No. 22.

Sestdeena 3. Juni.

1878.

Rehabilitations.

Saunakahs finas. Telegrafs finas.
Gelfchfmes finas. Peelrahyschana zaur kulta adwołatu. Arrestans
Jahnis Weinbergs alkal fakerys. No Piatku mujschás: frohamu pihschana,
sataifschanaħs us Jahnem. No Dohles: noſeedsneels basnizá. No Tirsas
puſes: auglīgs laihs ſemlohpjsem. No Peterburgas: muhyu augſtas Leis-
reenes faſlimschana. No Tveres: par prezeſchanohs. No Odesas: blehichi
fakery. No Astrachanas: filku svejha.

Ahr sem es sin a s. No Berlines pahr noturamo longress, pahr Wahjijas
feisara atveseloschanos, pahr sozialdemokratiem. No Maltais salas: lihpiga
fehrgu eenechana is Indijas; Maltais salā koleera fehrga un Alefandrijā
lariitimo gulta. No Konstantinopelēs: kapebz ministri atzelti.

Rakts no Durbes. Schihdu tigibas noslehpumi. Sina paehr ussaukeem Rigā. Pateikshana u. t. pr.
Reziliūnumā: Bostans un Dobre. Graudi un seedi.

Sounofahs finds.

No Rigas. Vahr muhsu augstahs Keisarenes Ilahtschanohs „Waldibas Wehstnefis“ pasneids schahdu sinu:

Drudsis paleek arweenu lehnaks; isswihschana ari druzzin masinajusjehs; naaks bij nemeeriga; spehki wehl naw peeneh-muëcheeg.

No Peterburgas. Tadeht ka ahrstes truhkstoht preeksch al-
tiwas armijas, ir 4ta un 5ta kursa (mahzibas laika) studenti,
kas ahrstes sinaschanas studeere, tiluschi usaizinati, lai deenastā
visskiestas nor ahrstebm armijā.

No Maskawas. Nesen nomira Maskawâ Filippows, ko teesham war nosault par bekern lehnixu, jo winsch leeliskam sawu bekera-amatu kohpa. Katrâ gadâ winsch wairak neka 2 milionu pudu miltu isleelaja preelsch maises zepfchanas, wairak neka par 150,000 rublu fweesta un par kahdeem 80,000 rublu ohlas, par 60,000 rublu zukura u. t. pr. Preelsch (balkas maises) eepakafchanas un eetishchanas winam isgahja par 30,000 rublu papihra, par 20,000 rublu luhka un 20,000 rublu maifu. Bahrdohschana gada laikâ fne-qusehs libdi 6 milionu rublu.

No Romas. Kā rāhdahs, tad tagadeis pahwests Leons XIII. pahwesta waldischanu usnemdamš, sev tīk dauds ruh-pešchanas uskrāhwees, kā winsč fawu wefelbu pāsaudejīs un deesin waj ilgi dīshwotajs buhs. Kahds ahrste, kas ilgus gadus Romā dīshwo un šchinis deenās pēc pahwesta bija nogābjīs, fāzīja: „Es ne pēc weena zilwēka, ja kahda gariga kāte naw, ne esmu tāhdu pahrgrohīšchanu redsejīs, kā pēc pahwesta. Kardinals buhdams winsč bija stiņrs wihrs, wina balsīs bija spēhīga un skaidra; tagad pahwests buhdams winsč ir valījis wabīšč firmāgalvis, rohķas wixam

tribz, bals s aissmakuſe un azis noguruschas." To paſchu ari iffaka ziti, kas pahwestu redſejuschi. Winſch ta ſakoh ir garigi noguriſ un noſpeefſ; wiſas wina nodohmatahs pahr- grohſſchanas naw iſdeiuſchahs; wina zeribas, ar brihwprah- tigahm laizigahm waldbahm iſlihḡt, ir ſuduſchas. Ultramontanu partija no wina pagehr, lai winſch nelaika pahwesta Biuſa pehdās ſtaiga un ar wiſu ſpeku pebz tam zenſchahs, ka waretu laizigu walſti un waldbiſchanu pahwesta keehſlam eeguht. Schahda zenſchanahs ir weltiga un to ari tagadeis pahwefis atſinis, bet winſch neſpehja ultramontaneem un jeſuiteem preti atturetees un ta tad neſpehja fawas brihwprah- tigas pahrgröhſſchanas ſatolu baſniža iſdariht. Jeſuiteem pah- westa waldbiſchanu tahda leela eespehja, ka ne uſ ſahdu brihw- prahſtign pahrgröhſſchanu newar zereht. Zaiw walodas iſpan- duſchahs, ka pahwefis fawas wahjas weſelibaſ deht griboh̄t no pahwesta gohda aifkaytees.

No Konstantinopeles teek siinohis, ka sahku sehs siipra rih-
loschanahs, lai tagadeju sultani waretu no trohna nogahst ut
Midhati-Baschi var sultana meeglneelu eezelt.

No Erserumas teek sirohts, ka tur laudis galwas lausa, us luru pusi Turzijai buhtu jaturahs, ja karsch starp Angliju un Kreewiin isieltohs.

Telegrafo finas.

No Berlines tāi 31. Mai. Us keisara paiehli jauno waltsi weetneku zelschana fohlfes 18. Juli. Tāi 30. Mai lords Bīkensfīlds apraudsīja Bīsmarku. Īrohnamantineels fanehma longreses lohzelus: lordu Bīkensfīdu, marki Salisberi, grafu Korti, firstu Gortschakowu, grafu Andraschi un baronu Haimerli.

— Lai gan laiks pahrgrohsijahs, tomeht ar Zeisara Wilhelma weselibas bubschanu war ar meeru buht.

No Vilnies tāi 31. Mai. Bijā ispanstas walodas, ka Austrija sataisjotēs uz laru, bet ūchihs walodas israhdijschahs par netaiņabm.

No Konstantinopeles tai 31. Mai. Kä no tureenast teek
sinohits, tad Kreewu lara-pulki atkahyschooles drihsümä no
San Stefanas un Adrianopeles. Pee Rodopes kalneem bi-
jußhas atkal laußhanahs ar dumpineekem. Dumpineeli ar-
ween wehl turotees.

Gefchfmes finas.

Peekrahpschanu zaur fakta adwolatz. „Rig. Ztg.“ pafneeds, pahr minetu krahpschanu rafstidama, fchahdu finu: Preelch kahdeem trihs gadeem bija Luise Z. gafpascha apfuhdsejuse pee kahdas fchejeenas teefas gafpaschu X, ka ta winai efoht 24 rublus parahdā un fawu parahdu ne-aismakfajoht. Teefas nospreeda, ka apfuhdselai parahds lihds ar teefu is-dohfchanahm jafamakfa; bet nospreesta naudas suma nebija no tafs peedjenama, tapehz ka tai nelas nebija.

Muhrneeks Y., kas bes fawu nolaista amata ari nodarbojabs ar fakta adwokata amatu, bija netibschus no nupat minetas prozeses dsirdejis un pee Luises Z. nogahjis, tai apfohlajabs, prozesi galā west un mineto naudu peedsiht. Luises Z. preezadamahs, ka reis pee fawas naudas tikfchoht, pilna ustizibas nodewa muhrneekam Y. to winai no teefahm isdohto spredumu.

Pehz kahdahm deenahm Y. nonahl pee Luises Z. un faka winai, ka prozeze brangi stahwoht, bet ka waijagoht 16 rublu eemakfah, kas pehz prozeses beigfchanas tiks atpakał atmaksfati. Luises Z. prafito naudu eedewa. Drihs pehz tam atnahk atkal jaunais adwokats Y. un faka, ka Luises Z. pretineze nogulbijuse pee teefahm 500 rublu, lai ar fawu fuhsibu waretu pee senata eet. Lai Luises Z. eemakfata nauda (16 rublu) nebuhtu japaauude un prozeze, kas us wiſadu wiſi winnejama, us tahdu wiſinebuhtu japaſpehle tad waijagoht ari 500 rublu preti lukt. Schi nauda nefischoht 15 prozentehm par gadu intrefes un tikfchoht pehz beigtahs prozeses lihds ar intrefehm atpakał atmaksfata. Lehttiziga Luises Z., pakaudamahs us fchahdu isteikfchanu, nodewa 300 rublus, fawu beidsamo krahjuminu un us fakta adwokata pagehreschanu israfstija weſeli us 200 rublu, lai tohs 500 rublus us tahdu wiſi waretu fadabuht. Bagahja labs laizinfch, te atmahl atkal manigais fakta adwokats Y. ar to finu, ka tas pee teefahm noguldaitis welfelis jafamakfajoht, zitadi wiſa prozeze un eemakfata nauda aiseefchoht bohjā. Iſbihjuſehs Luises Z. no-eet pee fawem pasifstameem; daschi no teem winai dohd to padohmu, lai wiaa no Y. facgajahs; bet atrohdahs ari lehttizigi, kas us tahm peefohlitahm 15 prozentehm zeredami, Luises Z. tohs 200 rublus aifdohd. Nu atkal aiseet labs laiks, lihds beidoht mums pasifstamais Y atkal atmahl ar to finu, ka waijagoht wehl 160 rublu preefch teefu nodohfchanahm u. t. pr. Luises Z. isdohdahs ari fcho sumu fadabuht, un ta tas ari eet arweenu tahlaki, lihds nepeepildamā Y. makā beidoht eeritejufchi 1100 rublu. Beidoht tatschū lehttizigai Luises Z. azis atdarijahs, wina nogahja pee riktiga adwokata (konsulenta). Tas pee teefahm fahka klauschnahnt un te nu israhdiyahs, ka minetais Y. neko nebija prozeses leeta darijis, nedz ari kahdas naudas sumas pee teefahm eemakfajis. Nu tika polizeja palihgā faulta un minetais fakta adwokats Y., kas zits nelas nebija ka prafis fchwindleris, tika drohſchā weetā noſehdinahs, kur winam wakas dees-gan atlifjees, par fawu eespehjamo attaisnoschanohs pahrdohmaht, lamehr peekrahpta Luises Z. lihds ar fawem lehttizigeem parahda-dewejeem, kas winai naudu aifbewuschi, wehl ilgi dabuhs us fawu naudu gaidiht, no peefohlitahm 15 prozentehm ne runaht nerunajoh.

Schis notikums lai der dascham labam par peekhodinachanu un atgahdinachanu, ka teefas un prozeses leetās waijaga

padohmu melleht pee likumu pratejeem, pee ihsteem adwoka-teem, bet ne wis pee fchahdeem tahdeem nesinatajeem un swindlereem.

Arestants Jahnis Weinbergs atkal fakerts. Pahr Jahnis Weinberga fakertfchanu, kas preefch kahda laika is Rigas zeetuma bija isbehdsis, „Rig. Ztg.“ pafneeds fchahdas finas. Kā bei-dsamōs feschi gadōs pa leelakai dalai is Rigas ismukuschee zeetumeeki atkal tiluskhi fakerti, tā ari minetais Weinbergs nedabuja ilgi us brihwahm kahjam straigah, bei tika atkal fakerts. Pahr Weinberga fakertfchanu pafchu teek finohs; Kad Weinbergim bija isdewees is zeetuma isbehgt, tad no Rigas polizejas pahrvaldibas tika pee Widsemes un kaimianu gubernijas pahrvaldibahm aifsuhtihits rafits, ihpafchi pee wiſahm Widsemes brugu-teefahm tika Weinberga fotografijas bilde peesuhtita, lai aifbehguscho noseedsneeku waretu drīhsal paſht, tapat ari bija awiſes iſſludinahs.

Tad ari kahdā Walmeeras kreises basnīzā bija draudse ti-kuse usaizinata, lai nepasifstamus un ne-ustizamus wasankus fanemoht zeeti. Tai 29ta Mai kahds Sarumas muischas sem-neeks Walmeeras kreise bija redsejis kahdu nepasifstamu un pehz isflatas ne-ustizamu zilweku, mahjā ee-eijam, kur kahds fregu sagfchanas deht apwainohs wihrs dīshwoja. Semneeks tuhlit fawus kaiminus fafauza un wini nepasifstamo fanehma zeeti, kas pee fanemfchanas pretodamees diwi semneekus ar nasi eewainoja. Kad nepasifstamo us Walmeeru aifweda, tad to apfihmeja par ismukuscho Jahnis Weinbergi un tamdeht no-laida pa telegrafu finu us Rigu, no kureenas tad polizejas deenastneekli albrauzza, kas fakerto zeetumneeku us Rigu atweda, kur wiſch tagad drohſchā weetā fehd.

Pahr fawu isbehgſchanu no zeetuma Weinbergs stahsta, ka ta wiaam us kahdu wiſi efoht isdeweſees. Kahdas deenas preefch aifbehgſchanas wiſch pirti no kahda zita zeetumneeka dabuja nasi un nu fahla pa naktim durwiſ ſgreest zaurumu. Pa deenu wiſch greeseenu durwiſ ar maiſi aifsmehreja, tā ka neko newareja pamanicht. Tai wakarā us 23ſho Mai pa pakrehflas laiku to brihdi isleetadams, kur waktis pahrmainoht durwiſ walki-istabā bija walām, wiſch iſgahja is zeetuma, fawus kahju dſelschus ar areſtanta mehteli apfeg-dams. Kad wiſch lihds jauneem nameem nonahza, tad wiſch til tahku fawas zeetumneeka drehbes nometa, ka wiſch naktſauzejam, kas winu pee Strehneekli dahysa veetureja, wareja eeteikt, ka wiſch efoht muhrneeks, kas no darba pahrnahkoht.

Kad wiſch no Rigas bija ahrā tizis, tad wiſch fawus kahju dſelschus fadaufija un tad tahlaku dewahs.

Beigās wehl japeemin, ka daschi areſlanti tā eemanijufchees ar dſelscheem eet, ka dſelschi neschwahrgi un ari no eefchanas to newar maniht. To laikam ari Weinbergis buhs pratic.

No Pinku muischas. Muhsu apgalā atrohdahs wehl fchahds eeradums, ka preefch wezahs Jahnis deenas eefah-fahs krohnu piſchana un taisfchana, us kam ir leelas meisterenes muhsu Pinkeneefchu un Beberbekeefchu meitas. Kā dsird, tad zitas jaw no 11ta Mai efoht eefahfuchas par krohnu materiali gahdah, no kahkleem un naſchleem taisfida-mas ſtipinas, lohzinus, rinkichus, puhtinus, wesichus, faulē ſchirmus un zepurites, tā ka fmalkē naschi, taku-pehdi-nas, tauku-puks, kasu-nobreefchi, drūdicha-puks un ſiweru-astes jaw laiku teek usmekleti un iſrauti. Ne tika ween

meitas tohs frohaus pin, bet feewas ari, kas til naw flinkas un ilgi neguk; tapat dascha laba faimneeze ari, wifuwai-rak tahs faimneeku meitas, tahn jaw ir wairak walas ut tam darbokes, jo falponitehm, lohnes-meitahm, tahn naw walas, faut ari labprahl buhtu gribefuschas, tahn ir rohkas pilnas ar ziteem darbeem, par peemehru ar kartupelu raweschanu kamehr tohs norawe. Daschais labai mahtei un meitai ir faws puku-dahrsfisch eetaisichts, fur daschadas pukes aug, ta ka klingerisch, kumelini, gaita-peefchi, nakti wijoles, salfijas, giregeni, tulpeni, achtinas, lipstugas, seferminzes, kruhemehtras, sirdsian-falnes, preez-pirkstini, aitu-lipas un wehl zitas. Nedelu preefsch Jahnus deenas teek mudigi ween pee frohneem strahdahs, gan no dahrsu pukehm, gan no lauka-pukehm. Bet kas wehl noteel? gohwju-ganeem ja-eet pa deenas-widu un wakards lauku-pukes lafht, baltahs un d'seltanahs ejera tulpes, rudsu pukes, wihsa-pukes, semes-seedus, buldurjahaus un ohsolinus, lai nu ari puikas, skuki nem fur nendami, par to teek pefohlihts labs leels vepherkohks un faldee reeksi. Lai gan pee mums to ohsolini, ohsolu gan mas atrohdahs, tomehr wint teek usmekleti un aplausiti; bet par to nekas, ko waijaga to waijaga, frohni jadin. Dauds wairak tahs Behlineku, Swilineku feeweetes frohaus pin nela Puksteneezes, tahn tilai retai kahds frohni, pahru buntu kawu fakau un kahds feeks jaunu kartuhelu. No 11ta Mai fahkoht lihds 21mam Juni deenas wataram beidsotees waijaga wifam frohau un Jahnus-sahlu darbam buht gatawam. Frohaus dutscheem flaita, grohsos, mu-jos leek, ar aukstu uhdni laista, lai frischti stahw; sahles pahrds seen un mairos bahsch. Meitahm, feewahm no gu-leschanas tai nakti ne dohmas, nu til waijaga wesumā krount un Nigā braukt. Klusi klusi Jahnus beheni ar wesumu prahjam brauz un agri, agri jaw us Jahnus-sahlu turgus stahw. Ja tai deenā labs laiks, tad jaw tirofchana it laba un katra meita jeb feewa sawu grafi dabohn; bet ja leetus lilst tad tirofchana wifem flikti. Tahs, kas frohaus pahrde-wuschas, tahn ir labi, tahn eet jehrmakas (Jahrmarkt) apskatees, bet kas naw pahrde-wuschas, tahn wehl japeeleaf us turgus pa nakti, turpat jagut. Nu til reds un d'sird to trako jakti: turgus mahminas lihgo, puikas brehz un fwilpjo, schihds ar leijerkasti spehle, ta ir teateris bes mehr' un gala. Ar jehrmakas apskatishanohs nepeeteel, waijaga ari laut ko nopeekt. Wifur smukas prezess tew preefsch, wifas tewi ta klaht pereauj. Kas par fmarschu, kas par garfchu; schihdu madamias til falka: „kaufendsi, kaufendsi (Kauf Sie)! pirzeet mane mihle, labe pihle!“

Newar valikt fcheit til ilgi, jabrauz mahjas ari, ta ka war lihgoht. Daschas zela brauzoht labprahl gribetu lihgoht, bet naw eespehjams, ratos gul issteepuschahs, tahn meegs nelaui. Mahjas pahrbraukusches dascha apskatahs, ka rateem til trihs riteni ween, fur zetortais valizis, to neweens nefina.

Sawu rafstu beigdams falku Anninai, Trihnitei, Greetinai un Ratinai: pineet, taiseet it raibus, raibus frohaus, wifu wairak ohsolu ar baltahm ejera tulpehm fchini Jahnus, tee tils pirkki it pa pilnam un labi malfahs. Ne-efat juhs pafchahs til ween us fcha darba flinkas un ilgi negulatl. Wifem Jahnus-behrneem wehleju no sawas pufes labu isweif-chanoths.

No Dohles. Ar noschelofchanu jafaka, ka lihds fchim mas ween sinas no muhsu pufes „Mahjas weefis“ taufer-

fcheem nefis. Tadehl dascham attahlam tauferetim fchi pufe it ta fwechha issliksees. Bet „Mahjas weefis“, kas jaw dauds gadus wifzaur pa Latwiju zeemojahs, kas no wifem ar mihestibu tohp usnaemts un ta mihtsch weefis zeenihts, ari muhsu pufe naw fwechsch zeeminsch. Tad nu wifsch fcho muhsu pufi gan it labi pafshs — un prohtams ne masak, ta mehs winu. Ka pafshstamam weesim tad ari waram fawus atgadjumus pastahscht, lai gan tee neweens firdi ne-eepreezinahs, bet jo wairak apbehdinahs; jo noschelojams atgadjumus pee mums atkal notizis.

Schini nedela muhsu Deewa nams no laundaritaja ammeklets tizis. Blehdneeks no manta kahribas dsichts, gribejis muhsu Deewa-namu aplaupiht. Gohds Deewam tomehr blehdim blehscha noluhks naw par pilnigu isdeweess, jo it nelo nebija atradis, ko pehz patifchanas buhtu warejis lihds nemt, lai gan ar leelako kaaribu wifsch tur mellejees.

Leetas, kuras preefsch basnizas riuku usglabafchanas tur atrohdahs, blehdneeks bija uslausis un pa dalai isphostijis. Ka redsams, tad laikam blehdis pa durwin buhs eelchā gahjis, jo zitur wina ee-eefchana nebij manama. Nosedsneeks kas tahdu aplamu sahdsibu pastrahdaft isdohmajis, wehl ix nesnams. Swantaja puficha usrunafchana „waj es basnizā efolt bijis ehrgeles spehleht.“ leelohs brihnumus manā firdi mohdinaja, un dohmayu, tadehl fchis ta prasa, tur nekad pee manim nebij nahjis, un wehl ar tahdahm prafschananh! to mehr par to notikumu, basnizā, man ne wahrda nefazijis, tuhdat aisssteidsahs prohjam.

Schis mihlohts Deewa-nams, faut ne wifai wezs tomehr ari 1812. godā kara bresfmas iżzeetis; to leezinahs iklatris zetineeks, kas ar sawu azu usmekchanu minetu Deewa namu apfweizinahs, tur tahs leelgabalu kara-lohdes eraudsidams.

— Ta tad gan kara-bresfmas, gan ari wairak reisas saglu negantibas wifsch ar lehnibū ir panesis. Lai Deews nem ari us preefschu fcho sawu gohdibas mahjokli, deenā un naktis, sawā wifuwaredā fargafchana un glabafchana, lai walda to besdeewigo firdis un lai mahza wineem to fliktu zelu atstaht un to labu ussahkt. — „Kas sadis, tam warts nebuhs sagt!“ Ka zaur sahdsibu zilwels pats sawu dwehfseli eeniht, lai to labi eevehro wif!

J. Behrfinsch.

No Tirsas pufes. Gan ik katri, tam achtinas gaifchahs un firdi jantriba, war preezatees, tad dasbas mahmutina atkal muhsu louzinus ir pufchkojusi ar jauno sahliti un kohzinus ir frohnejusi ar satu lapu wainagu un ar neflaitamas pukites ir stahdijusi plaschā dasbas dahrsā. To wifur redsoht firds pildahs ar pahrleezigu saldu preeku, ka pat behdu zeetejeem un asaru lehjejeem firdi ataufst jauna gaifcha preeku stundina. Ari semkohyji, kas ar zeribu fehklu semē metu-fchi, war lohti preezatees, tad reds, ka afnini preezigi us augfchu steidsahs, ta ka war zereht us bagatu angli fanem-chana. Un fur ween azis met, tur usfmaida jauka zeriba. Lai gan ne ta ta Turaidā un Zefwainē un wehl zitur, fur pa upmalehm dauds eewu kruhmi fmarscho, pa kureem lagstigalas sawas juhtigas melbinas skandina; lai gan pee mums Tirsmaleefcheem tas masakā mehrā, tad tomehr waram preezatees, ka kupyli lapu kohli mums pilnam atrohdahs, kuros ziti putnini sawas halsites Raditajam par pateizibu aifraida un preezigi zila. Leetutinsch fchini pehdejā laika mums aif ween ammekle, ta ka newaram schehlotees, ka semite iskaltusi un afnini nowihtusch; bet gohds Deewam wifis mums pilnā mehrā,

tā ka nespējam mīhlam Dēwejam deesgan pateikt. — Tif ween waram schehlorees, tā nahwēs engelis muhs beeshi ween apmekle, un aīsnef muhsu mīhlus mūhschigās meera mahjās. Bet waj buhs mums tadehl suhditees? Deewīs labi dar kōdaridams.

No Dignajas mums peenahk fchahda behdiga fina: Treenas A. mahjas faimneeks, krohna meschafargi G. few ahtru galu padarijis, prohti tāi nakti no 24ta us 25to Mai pulsien weendis nakti no istabas neredsjot isgahjis abelu dahrā un ar rewolveri fent noschahwīs, feewu un masus behrnius atstahdams. Nelaimigais bija 38 gadus wezs.

J. S.

No Jaunjelgawās. Scheeenes Wahju awisei „Btg. f. St. u. L.“ teek rakstihs, tāi preefch kahdahm 14 deenahm Jekabstātes komandants paghrejis 20 no Jaunjelgawā būhdameem Turku wagineekeem preefch dselszela darbeem. Wagineeki 2 nedelas strahdajuschi un dabujuschi pee prohjam-braukschanas pa 50 kapeikahm pa deenu ismalkatus.

Bet mahjās teem gandrīhs wīsa nauda tikuže atnemta un tilai $12\frac{1}{2}$ kap. deenas algas ismalkata. Minetahs awises sinotajs labprāht wehlahs finaht, preefch kahda nolu hla Turkeem atnemta nauda isleetata, un tad waiza, waj gan wagineekeem pee tahdas apeeschanahs waroht rastees darba luse, kaut gan tee zitadi it kreetni strahdneki.

No Tēlgawās mums peenahzis par Kursemes bīschu-kohpschanas beedribas noturameem gada-fwehltēm fchahds pasinojums:

Komiteja, ko Kursemes bīschu kohpschanas beedribas general-fapulze eegehlufe gada-fwehltu iſtihloschanas deht, tāi 26tā Mai bija sem Ausmanā f. preefch-fehdeſchanas fanahluſe un pahfpreeda un nosazija jo ſihlaki to no general-fapulzes apstiprīato programu. No teem 20 lohzelteem, laſ pee ſchihls komitejas peeder, tilai diwi nebij atnahluſchi, pat daschu weefu netruhla. Mums ſchlekt la tas deesgan ſkaidri peerahda, zil leelu ſwaru us ſcheem fwehltēm leek. Un teefham, ja plachajo programu jo ſihlaki apluhlo, tad ja-atsihst, la nodohmajuschi ſchobs fwehltus wīſai leeliskam ſwineht. Preefch muſihla ween ir atwehleti pret 100 rubleem; kahdi ſechi dseedataju kohri ir ūsaizinati un pa datai jaw tagad apfohlijusches nahkt. Kā dīrd, tad Keisara dseefmu un „Deewīs fwehti Latviju“ dseedahs wīſi kohri kohpā. Kohpu-maltīte ir aprehēnata us kahdeem 250 lihds 300 dalibnekeem. Danzofchanas wakars buhs dahrā sem Schirkenhöfera f. plachahs werandas un rehktina, laa pee tam peedalifees 300 lihds 400 fungu un dahmu. Veranda buhs no dahrā arfchirkta gaur meijahm, pa kuru starpahm krahfigas lampas ar fawu gaismu ſpihdehs. Un tomehr wīſi ſchēe preeli tilai masus naudas upurus pagehr. (Par ee-eeschānu dahrā 30 kap., tilai dseedataji nemalſa nela; par kohpu-maltīti makſa: beedri un weena dahma katram beedrim 20 kap., wīſi ziti pa 50 kap.; bales makſa beedreem 50 kap., katram beedrim weena dahma bes makſas; weesi makſa, fungi 1 rubli un dahmas 30 kap.) It ihpaschi jāpreezajahs, lai G. Mathera f. preefchlikums, lai kohpu maltīti iſtihko pehz lauzeneeku wiſes, tas ir weenteefigi, tā la beedreem tilai 20 un nebeedreem tilai 50 kap. jamalſa neween no komitejas, bet ari no general fapulzes bes jeb kahdas pretoschanahs tika peneemis. Mehs zeram, la tas buhs tas wīſu ſekmigakais zelsch, kohpu maltīti par ihstu fwehltu maltīti padariht, pee

kuras it wīſi warehs peedalitees. Kā dīrdam tad gada-fwehlti tilks natureti 18tā Juni.

Kursemes bīschu kohpschanas beedriba, laſ beidsamā laikā ari ſahkuſi ruhpetees par ſemkohpibas leetahm, deenu no deenas plachumā peenemahs, tapehz katram, kam wala to aktautu, eeweheletum, us ſcheem fwehltēm no-eet, lai waretu ar ſchōzentigo beedribu jo ſihlaki eepaſhitees. — a. —

No Peterburgas. „Waldibas Wehſteſis“ pafneeds fchahdu preefch wīſas ſcrewijas behdigu wehſti: Keisarenes Majestete ir tāi 22tā Mai ar drudſi faslimuſe. Pee drudſha peemetahs oħtrā deenā wehl plauſču karfonis. Afīnu karstums bija lohti augts; nakti augsta Keisarene pawadija bes meega. Dwaſchofchana augstai Slimnezei palikuſe weeglaka, to mehr drudſis naw apstahjees un ſpehli ir masinajuschees. Tāi 28tā Mai „Waldibas Wehſteſis“ pafneeds pahr augsta Keisarenes ilahſchanohs fchahdu finu: Keisarenes Majestete pawadija ſchō nakti druzzin meerigaki nela isgahjuſchō nakti us rihta puſes afins karstums masinajahs wairak nela agrakās deenās; dwaſchofchana teek brihſcheem wehl gruhtaka.

No Tweres, kā no tureenā teek „Golofam“ ſinohts, tad Tweres għbernijsa tagad mosaf laudis prezotees un tas-żekotes no wipahriga kara-deenesta, jo neweens negriboht aħrakli prezetees, pirms wiſch nesnoht, waj winam kara-deenesta ja-eestahjabs waj ne. Tā par peemeru 1875tā gadā tika pa wīſu Tweres guberniju lihds 15,000 pahri laulati, 1876tā gadā 1300 pahri, 1877tā gadā 10,000 pahri. Kā mehr laulibas ſkaitls masinajees, tamehr aħrlaulibas behrnu ſkaitls wairumā peenemahs.

No Odesas. Beidsamā laikā Odesas pilsfeħtā bija pulks deedelneku un palaidnu eeradees, tā la reti kahda nakti pagħja, kur nebija kahdas fahdsibas un celaufchanahs noti kufħas. Schahdu nebuhschanu eeweħrojuſchō pilsfeħtas wald-nekkie nospreeda, ar leelaku ſtingriju fahkt bleħscheem peħdas dsiht un tohs zeeti fanemt. Winu festdeenu wīſi polizejjas deenastnekkie kħarras pée darha un fakti tika lihds 800 zilwekeem.

No Astrachanas. Kā laſitajeem buhs finams, tad Kaspianas juhrā teek ari fil-ke ſwejotas. Tagad nahl finas, la ſchinī gadā tur briħnum brangi ar fil-ke ſwejofschānu weż-zees. Tā par peemehru weens pats ſwejnejku faimneeks ar fawweem laudim iſſwejjojis 14 milionu filku.

Ahrsemes finas.

No Berline. Šchinī nedelā fen gaiditx kongrefse Berline eſſahħta un leelwalſju weetneeki jaw turp aibraukuschi. Kahdus weetneekus leelwalſis fuhtijusħas, to jaw isgahjuſchā numurā peeminejam; tilai tas mums jaſaka, la muhsu walts-kanzleris, firſtis Gortschakows, kura newfelibas deht newareja eepreelfchu finaht, waj us kongrefsi wareſchoht braukt, tik taħbi goħds Deewam! iſwefetojees, la ſchinis deenās no Peterburgas us Berlini aibrauza. Ši kongrefse ir weens no teem fwarigakeem politikas atgadjumeem, jo us kongrefsi nahks pahfpreeschāna neween Ħiropas meera ustureſħana, bet ari Austruma leetas galiga iſſekħiſħana, kuras deht jaw gadu finnaneem tik dauds to aſīnu leetas. Ja kongrefse ne-ſdoh-toħs pée weenprahħibas nahkt un tā tad meeru nobibinah, tad Ħiropā iſzeltoħs bresmigi kaxi, kuras tik pehz gadeem nobeqtu. To nu augste walbneeku fina un tapehz ſawus weetneekus us kongrefsi Berline fuhtijusħi, lai rauga us wi-

fadu wihsī meerigi islibgt, ka leeli kari ne-iszelahs. Ir ari tee leelakee un qudrakee politikas wihti us longresi fanahku-fchi: muhsu waltsis kanzleris Gortschakows, sirsis Bismarks u. t. pr.

— Pahr Wahzijas keisara atwefeloschanohs nahk arweenu preezigalas finas, ta ka us pilnu atwefeloschanohs war zereht, lai gan waldibas grohschus tik drikhs newarehs fawās rohkas nemt. Pa flimbas laiku, ka lasitajeem jaw sinams, waldischanas darischanas usnehmis Wahzijas trohha-mantineels.

— No wifahm Wahzijas puferm nahk finas, ka wifur fahl stingri pret sozialdemokrateem isturetees, ta par peemehru strahdneeki, kas peeder pee sozialdemokratu beedribahm, teek bes fahdas runas is fabrikeem atlaisti; fapulzes teek noturetas, kurās vahrspreesch, ka wifu labaki waretu sozialdemokratus apfpeest, u. t. pr. Nahdahs ka tauta pate grib sozialdemokratus apfpeest.

No Wahzijas. Wisi prohtigee politikas wihti ir atsinufchi, ka sozialdemokratu zenteeni ir launi un skahdigi un tapehz us wifadu wihsī ir apfpeeschami. Ari Wahzijas waldiba grib islaist jaunu likumu, kas fihmefees us sozialdemokrateem un pafargahs waltsis drohschibu un zitas fahrtigas buhfschanas no sozialdemokratu larnahm rihfshanahm. Tagadeja waltsis weetneku fapulze flehgta; tiks jauni waltsis weetneeki zelti un tee tad waltsis fapulze vahrspreedihs no waldibas eefneegto jauno likumu pret sozialdemokrateem. Ari no Romas, ta dsid, pahwesta waldiba atlaiduse rakstu pee Wahzijas katolu-garidsneekeem, lai tee no fawās pufes zif spehdami, raingoht sozialdemokratu zenteeneem preti strahdaht un tohs apfpeest.

Pahr noseedsneelu Nobilingu runajoht japeemin, ka no wina, tapehz ka no fawās eewainoschanas naw atwefelojees, mas wohl skaidras finas dabutas, bet tik dauds jaw tagad fina, ka Nobilingam bijufchi beedri un tapehz jadohma, ka lahda flepēna fabeedriba pastahw, kurās lohzellis noseedsneeks Nobilinsch bijis. Pee Nobilinga brahla, kas par sozialdemokratu atsichts, tika zeeti fanemts, atrada lihds 30,000 dahl-deku gan skaidra naudā, gan naudas papihrōs. Dohma, ka winsch laikam bijis minelabs flepēnahs fabeedribas lafeeris, jo ka tad winsch zitadi buhtu pee tik dauds naudas nahjis. Peezi jilwei, kuri leelakhs minelabs fabeedribas lohzelli buht, ir zeeti fanemti un daschas fwarigas finas no wineem istek-tas, kas sinams wohl teek turetas apfleptas, lai zitus wainigohs waretu weeglaki rohla dabuht. Kriminalteefnefcheem un polizejas deenastneekeem scho ismekleschanu deht ir pilnas rohkas darba.

No Maltais salas. Wini nedelu pahr Anglijas kara-pulkus weshanu is Indijas runadami peeminejam, ka Anglijai par tam jaruhvejabs, ka wina ar saweem kara-pulseem is Indijas mums us Eiropu ne-eewed brefsmigo Indijas koleera fehrgu. Deemschehl Anglija naw deesgan ruhvejufoes koleera-fehrga us fugeem eeradusehhs, kas no Indijas kara-pulkus atveda. Kahda ahrsemes awise pahr scho buhfschanu raksta ta: Maltais fala (Maltais fala peeder Anglijai un at-rohnahs Widus juhā). Us scho fala Anglii leelakā skaitli no-stahdija kara-pulkus, kas pa leelakai dalai is Indijas, ka bija nodohmahts, bija atwedami) fchi fala, kurai tagad dauds-fahrtiga satifikhanahs ar Konstantinopeli un Indiju, tagad stahw brefsmās, ka tur brefsmiga karstuma-gula jeb karfonis un koleera fehrga ne-eeweeshahs. Us damskuga „Marawal,”

kas tai 28ta Aprilis is Bombajas (Indijā) isbrauza un tai 21mā Mai Suezes kanali eebrauza, ir diwi Eiropas ahrsti ar koleera fehrgu nomirufchi. Schis fugis tikai defmit deenu uskaejees, fawus laudis no fuga nolaidsdams, jo 20 deenu laikā neweens nebija miris, jo minetee ahrstes bija mirufchi tai 2trā un 3schā Mai. Par nelaimi tai 23schā Mai atbrauza Suezes kanali kahds zits Anglu fugs ar kara-pulseem, kurām bija tschetri koleera flimneeki bijufchi, no kureem tas beidsamais tai 6ta Mai bija miris. Wefelibas buhfschanas pahrraudsidama komiteja fchim fugin aisseeda braukt. Tika us Indiju pa telegrafu aisslaista fina, us ko tika atbildehs, ka minetais fugs ar wefleem brauzejeem esohf atbrauzis. Tahda pafcha fina ari atnahza no ziteem aissbraukufcheem fugeem un tatschu wehlak fehrgas-flimneeki us fugeem atrohdahs; jeb ar ziteem wahrdeem fakohf, fehrgas pebz fahda laika us fugeem iszehlahs. Ihsī fakohf: Alekandrijas pilsseftā (Egipte) ir tagad iszehlufoes karstuma gula un us Maltais falu ir eewesta koleera fehrga. Kad buhtu eespehjams, tahlaku isplahltishanohs aissfargaht!

No Konstantinopelē. Pahr beidsameem notikumeem Konstantinopelē teek „Golofam“ no wina tureenās sinotaja pefuhitas fchahdas finas. Nupat tikai dabuju, ta minetais sinotajs raksta, skaidras finas, kapebz Mehmeds Rūschdi Vaſcha un Mahmuds Damats-Vaſcha tik nejaufchi no faweeem amateem tika atzelti. Wija ministeru fapulze. Pa vaſchu spreefhanas laiku fahdi soſti eenahza fapulzes sahle, draubedami, ka wina wifus ministerus nokaufchoht, ja nozeltais sul-tans Murads netikfchoht atkal par sultani eezelts. No bai-lehm pahnemtee ministri, kas baidijahs, ka fawu dīliwibū nepasaundetu, fahka fawā starpā jaw vahrspreest, us fahdu wihsī tagadejo sultanu waretu nozelt. Daschi ministri steidsahs is fapulzes sahles ahrā tilkt; daschi atkal tahs dohmas issfazija, ka Murabam tagad, kur wina prahs pilnigi wesels, peenahkotees par sultani buht, jo tahdā buhfschanā Abduls Hamids, ilgali par sultani paliedams, buhtu warmahla, kas ihsto sultani nelaisch us trohna. Schis notikums peerahda fahda drohscha valaufchanahs sultanam ir us fchahdeem ministereem, kas no fahdeem soſteem laujahs fabaiditees. Sultans (pahr to jaw finas awises bijufchās) tahdā buhfschanā lika atzelt Mehemedu Rūschdi Vaſchu un fawu fwaini Mah-mudu Damatu Vaſchu.

Safwets-Vaſcha, kas augšam minetā fapulze nebija kļaht, ir eezelts par leelwesiru. Safweta-Vaſchās eezelfhana rahda, ka Turzijas waldiba nodohmajuse tureees pee meera politikas.

Naksts no Durbes.

Seema ar saweem fnegeem un saweem preeleem ir aifgahjuſe. Tāhs weetā stahfuehs jaula wasara ar saweem dabas preeleem. Wifa radiba atmohstahs ta no dīka meega. Birfites un ziti kohli un truhmi ir tehrpuschees salā uſwallā, pa ture sareem un lapahm dseguse un ziti putnini netranzeti fawas dseefmas flan-dina un ligsdinas taisa. Lagsdigala un ziti putnini, kuri muhs rudenī feyrodamees atstahja, ir atkal pee mums atnahfuchi ar sawahm jaulahm dseefmahm. Wifur walda jaunriba un mohdrība. — Tik nabags pilsseftneels no wifem fheem jaulumeem fawōs muhrōs mas lo dabu fajust. Jauto putnu-dseefminu weetā wina no rihta augšam zekotes un walārā guleht eljoh apsweizina tik ratu rihibschana un nals-t-wasanku bļauschana. Tihra gaifa weetā winsch ee-elpo tik putekus, lo stahdahs pilsseftneees ar sawahm gazarām fchlephm fazet. Latvīgs juhtahs tas noschehlojamais pilsseftneels, kurām laimejahs, laut ari tik us fahdahm stundahm ween, no putelkeem Deewa jaulā pa-

ſaulē iſſprukt un tur Wina darbu ſlawu apbrihnoht. Tadeht Rigaſ Latveeſchu heedriba iſrihloja ſwehtdeen tāi 21. Mai pirmo iſbrauſchanu ſakumōs us Durbes muischu pee Tukuma.

Swehtdeenas rihtā agri teelam no basnizas pulstenu flanas no salda meega mohdinati. Meegs wairs nenahl, jo schodeen jabrauz satumōs. Getam pee lohga, apluhloht lahds laits. Tē muhs uslehluse faulte apfweizina, fawus selta starus zaur lohgu kambari nosuhtidama. Sirds paleek libgma, prahls jaurs. Muhs lā ar waru well ahrā is pilsfehtas Deewa plaschā dahr-sā, dabā. Steidsamees us dselsszeka stanziu. Schē preelschū jaw atrohdam leelu pullu lauschu, las ar ilgoshanohs gaida us to brihtinu, lad til waretu is pilsfehtas putelkeem tilt ahrā. Mihla faulte sawā pilnā spohschumā arweenu augstali lahipi pee debefs welwes, it lā gribedama latru isbrauzeju ar fawu laipno feiju aptehryt un wifas tumfhas dohmas un firdsehtus islledeht, las warbuht dascha sirdi aptumschotu. La-deht ari til jaunrus feijus ween schē reds. Teek jaw trescho reift swanihls. Jaukas musika flanas atslan. Wagonu rinda fahl lehnām fawu grukto nastu, las wairak lā tuhstoschu zil-welu istaifa, us preelschū willt. Basnizas pulstenu jaukahs flanas pawada isbrauzejus is pilsfehtas. Ahrypus pilsfehtas tis-scheem, muhsu ausis attfan tuhstoschas putnu balsites, las agri uszehlusees sawam Naditajam gohdu dohd. Sahlatnas ganibas un pławas, sali tihrumi un jaukas birsites muhsu azim parahdahs. Tē jaw esam pee Leelupes, tura lā fudraba hante liblum lohlumeem tezedama drīhs fawu gaitu juheā beids. Schur un tur teelam pee dselsszeka stanziham no lauschu pulka apfweizinatt. — Tē redsam gana-sehnu ar faweeem lohpu-bareem, tur schepuritt nonehmis muhsu garo wagoru-rindu apbrihno, tur at-sal parahdahs weentuka buhdino, no lapu lohleem apehnota. Ta wisu apluhlojoh esam nemanoht jaw zela galā, prohti pee Tukumo, tura peefalne usshuweta no tableenes it jauki muhsu azim parahdahs. Prezigi isskayjam no wagoneem. Garā rindā sapulzejuschees, muslim spohlejoht, dohdamees pa zelu us Durbes jaulo dahrsu. Belsā, jaula paleja muhs pee lahdahn fudmalahm apfweizina eelejas upites jautra burbuleschano. Laftali parahdahs jaula pakalne ar wilnodameem labibas-lauseem. Dohdamees arween pa pakalnes lejas puſt us preelschū. Peefalne ganidamahs gohvis fawas galwas pazehluschas ussfata muhs, it lā gribedamas satumneekus apfweizinatt. Gaudrihs lahdū wersti pa jaulo zeltau, turaam weenā puſe deesgan slabwa, ar slakeem lasdn-truhmeem un ziteem lapu-lohleem apauguse peefalne, un obtrā puſe dīka paleija, turaat pa widu strautiſches zaur fawu liblum lohlumeem us preelschū dohdahs, noteekam pee jault no meisahm wihteem wahrteem. Tagad atrohdamees kahdā noleijā, tura no diwahim puſehm no puſlihs stahwahm peefalnehm, los or slakeem behrseem no-auguschas, ir eeslehgta, kam mehr treschā puſe ta jaw mineta stalta paleja ar fawu upili muhsu azim siebi paziladamu flatu rahda. Schē apmetamees lehgeri. Wispapeelsch raugam fawu meesu atspirdsinatt ar us-lohshamo un labu malzinnu. Ta spohzinajuschees un atpuhtischees, waram tagad pebz patilchanas ispreezatees. Kam patilchanas tas gresschahs danzi rinkī, its atsal patehrse u. t. pr. Vastarpam daschs mahlonits aifllahj faules laipno feiju, satumneekem daschu pileenu no augschas wirsu laisdams, it lā gribedams atgahdinatt, la lai fawus leetus-schirmus un wirs-drehbes nepasaude, bet tohs alasch rohks tur.

Aitstahsim tagad tohs, lam lahjas nefahs us danzofchanu, turpat tai pirmā weetā, kur apmetamees, un eestim s̄cho aplahrtni tuwali apfaktiht. Wispavreelsh dohdamees pa jauseem zelin-eem us Durbes muischu. S̄hi jo leyna masā palalnina parahdahs. Wispavlahrt koplū koplee kohli, kur gan palalnint gan eelejus zits aif xita redsam, paschu muischu eesleehds. Te wisu apfaktiuschees dohdamees vahr kahdu angstu muhru tiltu us Tulumas vusi. Pa lalna-pušč eedameem us relj mums parahdahs jaucks flats. Leija stahw tahs jaw pirmi peeminekahs fudmalas ar fudraba-wihfigo upiti un ohtrā puſč us peekalnes stahw pate Tulumas pilsefting ar faiveem trihs basnizas tohneem. Wispaplahrt, kur til ažis ween metam, weens flats par ohtru ir jauskas. Tur redsam semneelu mahjas, laukas birstes, plawas

un laulkus. Schohs dabas jaukumus deesgan apbrihnojuschi doh-damees firdi aissgrahbti atlal atpalat us pirmo weetu. Te paschu laik redsam atnahkoht Durbes muischas leelkungu, tursch teek no beedribas puses wisu weesu wahrdā apstweizinahs. Leelkungs par to pateikdamees dohd to laipno atwehleschanu, scho wina jauko dahrsu pehz patilfchanas jo beschi apmekleht. Pehz tam birstdam daschu jautru dseefminu no muhsu beedribas jaulta lohra dsedam. Pastaryam wehl birstdam daschas runas turam u. t. pr. Ta it nemanoht deena jaw ir us beigahm. Mihka faulite aif tuplo lohlu galotnehm flehydamahs, atgahdina, ta laiks ir atlal us mahjahn dohtees. Dohdamees litin lihgsmā prahīa us dselsszeta stanzju atpalat. Wagonu rinda jaw gaida gatawa us braufchanu. Drihs ween wiss wogoni no atpalat brauzejeem pildahs. Laipnabs Kursemneezes un Kursemneeli, kuri no Tukuma aplahrtnes leela flaitls bija Durbes parkā pēdalijuschees, pawada sawus tauteeshus un tauteetes. Dascha laba tauteete neschehlo sawu pehdigo seediaw, so pluhtuš, tau-teetim pēe schlirschanahs laipni pasneegt. — Saulite paschulait nolaischahs aif talneem, wehl reis wisu to jaulo aplahrtti ar faweeem selta stareem apspibbedama. Wakara wehsminaa nolaischahs vahr Durbes muischas jaulkahn birstlehm. Putnini tschirkstedami taisfahs pēe dusas eet. Wagonu rinda fahl lustees; holti lalatitai wizinajahs no Kursemneekem atwadotees. Wiss dohdahs atlal preezigi us mahjahn. Daschs labs firdi ta eelhgsmohts, ta tas waretu waj wisu pasauli aplampt, un tadeht lihgsmā prahīa ussauz: „Tauteefchi, brahki, lai mihestibā weens ohtru aplampjam, lai faderiba pēe mumswairojahs!“

S. R.—rs.

Schihdu tizibas noslehpumi

Saralstisi Streetu wasodā no 2. M. Sarelli, 1873fchā gadā.

(Statees Mr. 18.)

Kad sainmeels no basnijas pahrnahk un wiſu pebz ſahrtas atrohd, tad wiſch preezigi apſweizina ſawu ſewu un ſaimi ar engetu wahrdeem, ſazidams: „git ſchabes,“ tas ir: wehlu labu laimi uſ ſwehtu wakari. Tee atbild aitai ar engelu wahrdeem un tad teiz 12 reißas: „ſchaulim aloichim malachai gaſchureis.“ Tad ar preelu eefahk Deenva luhgſchanu, ſa meers ir wiſu ſai-mei un behrneem un ſa wiſeem waijaga engeleus dohmäis tu-reht, ſa tee ne-iſeet iſ mahjahn un wiſu weetä ne-eenabl lau-nais gars un tad ar „lideſch“ luhgſchanu apkebdahs vee galda.

„Kidesch“ ir svehta schabu lubghana us bikeri; tad ta naw tad us maisti. Ur „kidesch“ peeluhds Gehorn par so, ta eegehlis septito deenu un aitghlhris schihdus no zitahm tautahm. „Kidesch“ lubghchanu til war wiherischkt lassit; tad wiheri naw mahja, tad nama mahte lasa, bet labdam puistim waijaga preelschä bhubt. tas nosibme, ta tas lositu.

„Kidesch“ lūsums par schabahm ir taħħds: Sainneets noseħ-schabs pret galdu un faime un behrni aplakht, peħz anguma un weżuma, tas masals, tas taħħali; tad ar labo roħku panem glabxi, peeluħds Deewu par schabu eestħabdischanu. un lafa „Kidesch“ luħgħschana preelħsch wiſħabu mahħabu. (Ta ir-pirma schabu luħgħschana). Lad ar abahm roħlahm panem no galda dimi maiesseś un teiż Ģbreeschu walodā toħs wahrdu: „Weħlu jums labu laimi no mahxta ja“. Weħl nofkaita iħsu luħgħschana u maist, nogreesch gabalinu pats un tad doħbi fawat faimet un behrnejem. Peħz tam u ssejek u galdu għadu un zimes, tad ar qaxu halix dseed wiſeem schibdeem mibliejmu dsejdmu „majusis.“

"Diriw hazoris" lisums ir, kad diri jeb wairat schidu familijas eelsch weenahm mahjahn dñishwo un latrs sawa kohtels un kad pa schabahm' naw brihw nelo eenest nedz isnest, tad preefsch taldas aygruhtinaschanas ir eeriltehts „diriw hazoris," tas ir saweenoschana ar ohtrahm mahjahn ar deegu jeb drahti. Kad war list isnest un eenest, bet pats to newar daricht. Kad par schabahm ir waijadsgs so nest, tad peektdeenni waijaga „diriw" taift, tas noslhma, la wiss weenā mahjā buhtu.

Pa schabahm naw brihw wairat là 2000 sohkus eet. Kad wairat eet là 2000 sohkus grib eet, tad waijaga „oiriw timin“ taifht, tas ir, sawest to apgabalu kohpå ar to, kur „oiriw“ slabw, tad ir tilpat là dñihwes weeta. Kad pa schabahm wairat

nels 2000 sohkus grib braukt, tad waijaga hedri israalt un tur mäses gabaliau eelkli un nofslaitiht „oīriw hazonis“ luhgchanu, tad war braukt tahlki, kur ir waijadfigs, jo fwehdeenas duſeſchana ir semē aprakta, to fauz „trapesa.“

Swehta schabas deena ir leela peemineschana no Deewa ee-zeleta; ta ir ralstikts Talmudā. Peemineschana, la Deewa feſchās deenās radijis debet, semi un wifas leetas un ſeptitā deenā duſejis. Ta ir winu tizibas grunts. Winu mahzitaji teiz, la schabas ir til zeentigas, la wif Deewa bauschli lohpā. Tas, las peepilda schabas la waijaga, tas peepilda wifus Deewa bauschlus (tapehz darba deenās schihdi ir leeli wiftneeli) un las schabas nepeepilda, tas tohp atſtumts no Deewa.

Pee eededsinatas schabu fwezes naw brihw tahu darbu dariht, kur leelu gaſmu waijaga, jo war peemirſt, la ir schabas, un fwezi nofuzjeohit naw brihw lohgu un durwis atwehrt, lai fweze ne-apdſeest. Kad pa ſchabahm grib grahmatu pee fwezes laſt, tad waijaga waltneku peelit, la pee fwezes nepeeker un to ne-nopuze, las to dara, tas grehko. Kad muſcha dſchreenid jeb ehdeenā eelriht, tad to waijaga weegli ar wifu haribu iſſweeſt, la nefaspesch, jo ir aſſleegts pa ſchabahm, wifeem lulaineem dſihwibū ſauhebt. Kas ir drehbes ſa uts jeb blufa, to waijaga prohjam ſweeſt, las galvā, to ir brihw uſlaut.

Kas uhdeni jeb zitu lo us ſemi ifleij (pa ſchabahm,) kur ſahle jeb ſtahdi aug, tas grehko, tapehz la apleefchana palihds augt. Pa ſchabahm newaijaga dahrsā eht, la kahda lahſe nenolriht ſemē. Kad us galdu las nolihſt, naw brihw ar lupatu no-lauzit, la kahda lahſe ne-iſſpeschahs un nenolriht ſemē. Spkaut ari newar ſemē. Kad us drehbes ir dubli, tad war ar naſi no-laſt; kad fauſs, tad newaijaga aiftiſt.

Wif aufgcham minetec likumi zeenigeem laſtajem peerahda, la ſchihdeem preelfch ſchabahm ir ſtipri likumi, las farakſliti Talmudā un las wieem augſtati par Moħsus likumeem jazeeni. Pihipi ſmeheſt pa ſchabahm ari naw brihw; las to ſtipri eeradis, tam waijaga peeldeenu pihipes duhmuſ butelē paglabahit un pa ſchabahm la dſchreenu mutē nemt (ſchis likuma nofazijums peeder jaunaleem laſeem, jo wejds laitds no tabala leetofchanas nela neſtnaja.) Wifada andele pa ſchabahm aſſleegta. Kas zaur goju (netizigu, tas ir tahds, kam naw ſchidu ifziba) andeli wed, tam ir atkauts ſudraba naudu rohkā nemt, bet ne wiſ wara (lapara) naudu; bet iſdoht nedrihſt nedſ ſudraba nedſ wara naudu; zitadi ir aſſleegts laut lahdu leetu rohla nemt.

Kas pa ſchabahm padohdahs preeleem (tainigim) un apfohlahs muhſigam Deewam ſohlijumu, tam teel no mahzitaja peedohti grehki un ir atlaiſt no elles (gegenema.)

„Moihalt ſchabas“ peeder pee „tainigim“ (preeleem.) Kas pee ſchihim ſchabahm peeder, tam waijaga no ſchabahm lihds ſchabahm jeb weenreis kniploku eht, tad war meefas fahrumeem padohtees.

Meegs ari peeder pee „tainigim“ (preeleem,) tapehz ſchihdi pa ſchabahm agri nezefahs.

Schabu luhgchanas kahrtiba ir tahba:

Kad uſzehlees, tad waijaga eet us „mihi,“ tas ir: ſchih-ſchanas-aku. Kad pahnah ſahjas, tad uſleek balnu deli (talis) un eet baſnizā. Tur eestahj ſates ſawā weetā un laſa no „Mairiw Sedre“ preezahm grahmatahm, lihds wif ſanah. Kad wif is lohpā, tad iſſchikrahs us diwi datahai; weena data laſa rihta luhgchanu un oħtra ſchabu luhgchanu. Ta tā no faulta „Għidraja“ luhgchanas tiſa eezelta, kad wif Bahbeles zeetumā biha; ta ir preelfch fewim un wifeem lohpā. Kad peenahk tāi luhgchanā tee wahrdi: „ſchmoine esre,“ tad wif zekahs no ſawahm weetahm un pagreeschahs us rihta puſi un laſa to luhgchanu las ſahlahs ar teem wahrdeem Ħbreiſchu walodā: „Israela raditajs un peſtitajs, kad tu zelſees par glahbeju ſawai Juħdu tautai.“ Kad paleel wif iluſu un iluſam laſa 18 luhgchanas; tad nofuhdamees iſſauz: „Kad tu lungs eefahlft walidit Bione? Ahri noſeħdees pee tawa kalpa Dahwidha. Kad uſdihgis wina peſliſchanas ſalne, turni mehs ik deenās gaſdam (prohitt Mefju)?“

Tahs luhgchanas beigusq̃i wif atlahyjabs ſawās weetās un gaida rabinu, tas tahs 18 luhgchanas laſa ar ſtipru halu.

(Turpmak beigums.)

Sino pahr uſſaukeem Niġā.

Jeħlaka-baſnizā: bekeris Ludwig Kramers ar Sibilu Jankevič. Bilschu drukatājs Maħritiñ Gails ar Trihni Kneberg, dſm. Frierberg.

Pehtera- un Domes-baſnizā: bruhweris Karl Heinrich Venke ar Hedwigu Emmelini Starr. Bekeris Karl Christian Dienegott Kuzke ar Idu Eliz. Mariju Wehrauch. Andeles komijs Jakobs Vi-rags ar Šcharloti Gabrielu Joh. Bähr. Niġas-Dinaburgas dſelſs-zela konduktors Wilhelm Harald Jakobſohn ar Johānu Elisabeti Bahr. Mesħakuns Giob Meshaak ar Karolini Adelheidī Hoheisel. Kuga kapteins Johann Schulz ar Leħlu Fanni Emiliju Johansen Kaufmanis Schan Bach ar Wilh. Malwini Müller. Andeles komijs Kaspar Aug. Reinberg ar Augusti Joh. Dor. Linde.

Gertrudes-baſnizā: maħlderis Kahlis Oħdins ar Annu Melgail. Strahdneels Kahlis Virlens ar Johānu Paulini Drewing. Andeles komijs Sergeis Afanasjews Nubjows ar Margreetu Wilh. Erdmannsohn. Wihnušneels Kahlis Luhfa ar Katarini Grohtin. Strahdneels Augustis Pehteris Christlieb Pomerenius ar Katarini Doroteu Repeschkin, dſm. Kruhse.

Jesuſ-baſnizā: strahdneels Andrejs Salzmann ar Juħli Zagdin. Aſleħgu laleju ſellis Aleksanders Ec ar Dor. Kruhse. Muhrneels Hans Fuchs ar Mariju Kratowski. Kurpnueels Jakobs Frei-mann ar Lawiſi Medne, dſm. Saurol. Nama ihpaſcheels Adam Stein ar Magd. Friedenberg.

Jahnu-baſnizā: ſalbais atſtabwneels Jakobs Sibens ar Lihhu Allutis. Strahdneels Joh. Heinrich Friedr. Purring ar Annu Mielſohn. Niġas-Dinaburgas minſtrialis Karl Grīhwig ar Mariju Bankin. Kutscheeris Pehteris Kaulins ar Agnesi Emiliju Kalning. Fabriku strahdneels Jakobs Milte ar Sapi Buhmeister.

Maħritiñ-baſnizā: maſchinistis Wilh. Grünwald ar Šcharloti Eliz. Klihwe.

Katolu draudbē: Christoſs Kruhms ar Mariannu Semenowitsch. Nomuald Schpiganowitsch ar Katarini Gulbe.

Patei kſchana.

Baur to „baſaru,“ las Ilgezeemā maſbehernu ſkohlaſt par labu tika noturehts, 807 rbt. 6 kap. ir eenemti. — Jonatana heedribas preelfchnejzibai, ſcho awiſku redakſjai un wifeem teem miħleem draugeem, las zaur dahwanu paſneegſchanu un iſſtahditu leetu pirlfchanu pee ſcha Deewa darba veepaliħdjejuſchi, fir-fnigu patei zibu ſala dahmu pulzina wahrdā mahzitajis R. Stark.

Grahmatu-fina.

Manā driku-namā Niġā pee Pehtera baſnizas dabujama ſchahda grahmata:

Zonnee ewangeliumi un lektioni preelfch Wid-ſemes ewangeliskahm luteriſkahm draudbēm ar dſeefmienu-pe-likumu no J. Weyrich, Ahraisku mahzitaja. Makfa 15 kap.

Eruſt Plates.

Raudas papihru-zena.

Niġā, ta ī. Juni 1878.

	Papihru	prafija	malfaja
5 progentes iſkriptijsas	5. ſerijs no 1854 . . .	— rubl.	rubi.
5 „ prehmiu biletis 1. emiſijsas	. . . . .	238 "	237½ "
5 „ 2. " 2	. . . . .	232½ "	232½ "
5 „ Niġas naxu kħlu-grammatas	. . . . .	"	"
5½ „ hypoteu kħlu-grammatas	. . . . .	"	"
5 Widſemes kħlu-grammatas (ne-ufsat.)	99	"	89½ "

Lihos 1. Juni pee Niġas atmahluſhi 1303 lugt un aifgaħjuſhi 1059 lugt.

Mibidbedams redaktors Eruſt Plates.

Bostans un Dohre.

Buhs kahdi 500 gadi pagahjuſchi, kur ſchis ſtahtis if wezeem brunineeku laikeem notikahs.

Bija lohti tumſcha nahts Augusta mehnēſi. Tumſchi, heest mahkoni fedsa mehnēſcha waigu, ta ka wiſs ſemēs-wiſſus tumſham kapam lihdsinajahs. Pa ſtarpham iſſchahwahs ſibens if mahkoneem un pehrlons ruzha tik breeſmigi, it ka wiſi debefſ ſtiprumi kufitatohs un ſeme apakſch kahjahm fagruhtu. Zitadi wiſa dabā bija klufums, neweena lapina nekuſteja, neweens putnijſch kruhmōs nedseedaja un zilwei kuh gruh-teemi deenās-darbeem faldi eemigufſchi fnauda. Brihscheem ſchihrahſ plahnakee mahkoni un ſchini gaifchakā brihdī ee-raudſija ne wiſai leelu, bet ſtaltu brunineeku pili, kas us aſara kraſta atradahs.

Ta bija Burtneeku pils Widſemē, par kuru tanī laikā pee brunineeku beedribas peederedams pilſkungs Waldens walbija. Schis bija wez̄s wihrs no 70 gadeem un tureja apakſch fewiſ wairak mahjitu un ſpehzigu brunineeku, kas bija wiſa uſtizamee kalpi un drohſchums wiſai pilei. Wiſa weenigais preeks bija Dohre, wiſa meita, kura ar ihſtu behrna mihleſtibū wiſam pekerdamahs, wiſa wezuma deenās jautras un preela pilnas padarija.

Ta bija tanī laikā, kad muhſu ſtahtis eefahkahs, ar Burtneeku pili.

Kā jaw mineju, wiſi faldi duſeja, tikai weens zilweks, ſem lohleem flehpamees, lihda pilei tuwaku pa leelzelu, kas us Walmeeri aifsweda. Neiſahm apſlatijees kas it uſmanigi pili apluhkoja. Beidſoht pilſmuhrus ſafneedſis un lehni uſſwipis apſtahjahs. Muhrēem tuwaki buhdamais pilſlohgā atwehrahſ, no kura ſtriku-trepes tika par muhri pahrfweeſtas, pa kuhahm atnahjejs it weegli pils pagalmā ekahpa. Pehz kahdahm minutehm iſnahza no pils ganga flaika ſeeveete, wehjluktu apakſch mehtela nesdama un ar ſwefcho it mihi ſafwezjinajufſehs ſteidsahs us ſtallti. Orlis tika diwi ehrſeti fedloti un pehz ihſa brihtina eeradahs pils pagalmā diwi ſtalti jahtneeki.

„Us kureenu tad nu?“ ſeeveete prafija it kā iſſihdamahs.

„Par to mas behdas!“ ſwefchais atbildeja un ar pliku ſobbenu rohka wiſch nogahja pee wahrtu farga durwim un wahrtu pulkſtena drahti fagrahbis, to parauſtija. Orlis iſlihda pa durwim plezigs tehwinsch, kas jahtneekus eeraudſijs, bahrgā balsi iſruhja: „Kas uſdrohſchinajahs pilſlikumu pahrkahpt, paghredams nahts laikā zaur wahrteem laukā tap?“

„Luci muti un uſlehdſ wahrtus, jeb tew pee piermahs mutes atwehrſhanas galwa pee kahjahm noritehō!“ ſwefchais iſſauzo, ſobbenu gaifā pazeldams.

Us ahtru rohku un bes preti runaſhanas wahrti tika uſflehgti, zaur kureem iſſchahwuschees jahtneeki kā besdeligas lihds ar lihdamu leetu pa leelzelu aifrihſchojo.

„Behgli behgli!“ wahrtu fargs iſſauzo, us tohni augſchā pee pulkſtena ſkreedams. Peegas minutes wehl nebija pagahjuſchais, kad jaw wiſa pilsfame un brunineeku, zaur pulkſtena ſkanu mohdinati, lahdedami un blaudami pa pagalmu apkahrt ſtraidijs.

„Kas ir notizis?“ blaħwa zits aif zita, „waj kur lahda nelaimē jeb waj eenaidneeki tuwumā?“

„Freilene Dohre un Walmeera brunineeks Bostans ar waru

zaur wahrteem iſbehgufſchi,“ atſlaneja wahrtu farga balsi no tohna.

„Laiheet aſins-funus waſam!“ fauza bahrgā balsi ſirmais pilſkungs, pagalmā iſnahldams.

Brunineeki ſteidsahs us ſtallti un funu-puifſchi us funu-kuh-tim, bet atrada wiſus funus noſprahgufſchus, kuri, kā likahs, wakarā ar nahwigahm ſahlehm bija nonahweti, tikai tee diwi niſnakée, kas apakſch pils leewenehm guleja peflehgati, atra-dahs dſihwi. Schee tika waſam laifti un behgleem pakat rihditi, kuri, ſwefchu ſmalu fajutuſchi, ari fauldami pa leel-zelu aifdewahs.

Puſtunda wehl nebija pagahjuſe, kad funi jaw behglus bija panahkuſchi un pahri reiſas nilni eelauzotees — ſee-weetes ſirgs guleja ar pahlokoſtu rihkli karpidamees pee ſemes. Tanī paſchā azumirkli ſkrejha ſmagi ſobbena zirteens zaur gaiſu un tas leelakais funs ar pahrfcheltu galwu grahwī eegahſahs un faluhuſchā ſobbena gabali ſprinkſtedami pa gaiſu iſlehkaja. Ari ohts funs tika zaur piſtoles ſchahweenu pirmajam lihdsas grahwī noſuhihts.

Pa tam brunineeki jaw bija ſedlōs kahpuſchi un draudeja ar latru azumirkli behgleem us kallu buht, jo ſirgu ſweegſchana, us ko ari behglu weſelais atſweedsahs, bija it tuwu dſirdama.

„Nu mums zits wairs neklas ne-atleekahs, kā kahjahm ſku doht un drihsumā tuwako meshu ſafneegt, jo ar weenu ſirgu no ſaiveem waijatajeem neſpehſim iſmult,“ fazija wihe-reetis, no ſirga nolehdams ſeeveeſi palihſedams ſirga ſed-leem iſkahpt.

Pehz pahri minutehm bija brunineeki pee lohs weelas no-ſkrejhuſchi, kur no lohstaſ ſirgs guleja un dſihwais ſirgs pee ſawa nomiruſcha beedra ſtabwedams, ne no weetas nekuſtejahs.

„Wini kahjahm ir tahtak dewuſchees!“ iſſauzo aſtonas wihrū balsis kā ar weenu muti; „nu gan mehſ wiņus wehl ſchonakt diſſis ſlehgim. Us preekſchu beedri!“

Paļawī ween noſlaneja un wehjluktu ſpoħschumi pa gaiſu wižinadamees lihds ar ſtalteem jahtneekem paſuda tumſchā mesha beesumā.

To nahti un wehl dauds deenās wehlak pehz behgleem meleja un kluafchinaja, bet no teem nebija wairs ne pehdas uſeijamas. Peegſimts dahldeku tika tam ſohli, kas tohs behglus dſihwus jeb miuſchus Burtneeku pilſkungam noweſtu jeb to weetu uſrahdiſu, kur tee atrohdahs; bet ari ſchi ſmuka naudas ſuma, kuru dauds tihkoja par ſawu dabuht, paſika ne-iſmaikſata, jo behgli nebija wairs nekur uſeetami.

Diwi gadi jaw bija it meerigi aiftezejuſchi, bes ka Burtneeku pilſkungs no teem behgleem (prohti no ſawas neklas Dohres un no wiņas mihlaka Walmeeras brunineeka Bostana) kaut ko wairak buhtu ſakluafchinajis.

Gan wiſch bija par leelu naudu dauds deretus ſpijonuſ iſſuhtijis, tam wehl lohs noteiktohs 500 dahldeku apſohli-dams, ja tik ſchē ſawu peenahkumu buhſchoht iſdarijuſchi.

Weens no ſchahdeem ſpijoneem bija paſcha pilſkunga no-miſchua brahta padehls, wahrdā Schwankdelons, kas mas deenu preeks behgħchanas ar ſteileni Dohri, kaut gan ſchaj negri-boht, bija topis faderinahs un lo pilſkungs pehz ſawas nahwes ari par ſawu mantineeku gribija eezelt.

Schis orlis pehz tam, kad wiņa mihlaka bija noſudufe,

zelds nomeetees pilekunga preeskha swereja, ka muhscham at-pakat nenhafchoht, ja fawu usdewumu nebuhtu pafpehjis is-pildit.

Par Kreewu kuptschii isgehebees tas bladnijahs ka muhschagais schihds pa Widsemia plahrt, gandrihs nesinadams, kur eet un ko melleht. Ta pagahja diwi gadi, kamehr tas lihds Miga bija nostaigajis, bes ka ko labu preeskha fewis buhtu eequwis. Wairak deenu tas klendereja, ka muklis Miga muhsus un namus apfakidamees, pa eelahn apfahrt. Kahdu deenu preeskha kahdas fihku pretschu bohdes apstahjees un us tahm fmukahm fastitehm un raibahm dohsitehm, kas us lohga bija falikas, flatidamees winisch gribaja fahlt fawu usbewumu pahrdohmaht, kad to no fawa dohmu fapna stipa balsi istrauzeja, kas tam ka pasihstama isslikahs. Atpakat at-flatijees tas eraudsija bahrsdainu lungu bohdes durwiss stahwam, kas fha feiju usluhktadams ta ka fatruhkahs, bet ahtri apkehrees fazija: „Waj jums kas patihkahs andeleht, luhdsami nahkat eekschâ.“

Wifus spehkus faremdams Schwadelons bohdè eegahja un kahdus neekus drihsumâ noperzis, steidsahs, pahrsteigts pa durwim ahrâ, bes ka ardeewas buhtu fazjis.

„Nu tu wairs maneem nageem ne-isbehgî!“ ta Schwadelons us eelas tizis kluji issfauzahs un steigdamees drihs zilweku pulsai aif nameem pasuda.

Tik ko Schwadelons bija isgahjis, kad ari pahrdewejs tur nepalika, bet wifu naudu un dahrgakas leetas fapakadams tatsijahs us aibraukschanu. Drihs tas ar fawu flaiku feewinu atradahs pee rateem, kureem diwi firgi bija preeskha aishuhgti; bet tanî pafchâ azumirkli, kad tee us eelas isbraukschii gribaja prohjam braukt, te wini no teefas fulaineem tika aptureti.

„Ne fohti wairs tahlaki!“ teefas kungs fauja, pee rateem peelehldams un firgu grohschus fagrahbdams.

„Saceenat to funi bes schehlaštibas; wifch to ir pelnijs, ka mehs wiu waj us pehdahm nositam!“ Schwadelons brehza ar wifu spehku, lai wina wahrdus wisi dñrdeku.

„Ko tas lai nosihme?“ Bostans fauja, no rateem islehdams un fawu feewinu apafsch weenas un sohbenu eelsch ohtras rohkas turedams. „Juhs neleefchi! Kas eedrohfschijajahs brunineku nizinaht, fawas rohkas pee ta us fafechhanu peelikdams.“

Wifus pulks, ka no burwibas spehka pahrwarehls, zeta kluji, tikai Schwadelons ka mirdama siws muti attatsija, bet balsi kafkâ fashnauksahs un palika bes fkanas. Kahdu brihtinu bija klujums, jo neweens newareja idohmaht, ka lai to mahzito zihnitaju waretu pahrveht, kamehr Bostans atkal walodu usfahka.

„Es redsu,“ wifch teiza, „ka juhsu warâ efmu un pretiturees buhtu welti; ja juhs mani un manu feewu neseetus us Burtnekeem fuhtiseet, tad gribu labprahf teefaskunga rohkas nodohtees.“

Schi wehleschanahs tika ispildita un sundu wehlaki Bostans ai fawu feewu un diwi teefas fulaineem kahpa pats sawds ratds, lai waretu us Burtneku pili nobraukt. Schwadelons gribaja ari schimis ratds eekohrtetees, bet no Bostana atlauschanu nedabujis, wifch schkuhtineku zitur kur usmelleja.

Wifus, kas bija notizis, Dohrei it ka fapnis isslikahs; tik kad rati us fmiltaino leelzelu starp mescheem un plawahm atradohs un ganina jautrahs dseefminas no birses atflaneja,

tad wina nahza pee prahta un it ka no meega usmohdusehs fahka apkahrt flatitees.

Breefmiga pahrsteigschana bija wiu gluschi apstulbojuje un winas afnis aufstas pahrwehrtuse, ta ka wina nespohja ar afarahm fawu no behdahm fadragatu firdi atweeglinah; tikai kad us zela atskurba, pirmahs afaras pa winas bahleem waigeem riteja, un ka no pluhkta lilijs puke wina bes spehla krita fawa laulata drauga klehpî.

„Neraudi!“ Bostans fazija to meerinadams, bet wina pafcha lohzelki tribzeja un wina melno azu spohschums leezinaja, ka taks wairs ilgi faufas nepaliks.

„Neraudi! mums jaw wehl nekahda nelaime naw notikuse; warbuht ka no tawa tehwa peedohfchanu isluhgimees un tad winisch fawu fwehtibu ari mums neleegs; bet ja tas wifa ta nenoteek, tad gribu pagehreht, lai mani noteesa pebz bruneeku likumeem.“

Ta runaja Bostans fawai laulatai draudseni par apmeernachanu, lai gan wina eelschâiga firds-balsi zitadi runaja.

Wifch labi finaja, ka brunineela teefibas tam bij sudufchus un ka no brunineku beedribas bija islehgts; wifch ari it skaidri pasina Dohres tehwa zeetsirdibu un ka tas zeefchi pee fawas apnemchanahs turejahs. Pakat wineem polika ta weetina, kur tee daschus preezicus un laimigus brihschus bij peedishwojuschii, kur tee weens ohram newainigâ mihlestibâ bij padewusches un pee fwehta altara falaulati tifschii; bet preeskha stahweja wiu fohda-weeta. Wifch ganu paredseja, ka us nahvi tika noteefahs un pee karatawahm pafudinahs; wifch paredseja, ka wina mihla Dohre tika preeesta Schwadelonam par feewu palikt.

Wifu scho pahrdohmaht mums naw jabrihnahs, ka tahu drohfschus un spehjigs brunineeks nespohja afaras fawaldih un wifahm breefahm drohfschii azis flatitees. Wifch apkampa fawu raudadamu laulatu draudseni un skuhpschii, or afaru pilnahm azim, winas flapjohs waigus. Labu brihbi ta behdadamees heidscht Bostans drifku apmeerinajees, atkal usfahka:

„Neraudi, mihla! waj mehs efam tee pirmee, kas tahu nahwes-zelu staigajam? Waj nesini, ka muhsu mihtais Bostitajs nahwi ir uswarejis? Ko tad mehs lai no tahuhs uswaretas nahwes baiddamees! — Bet ak! — muhs gaida muhsu grehki, jo mehs dabusim, ko ar faveem grehkeem efam novelnijuschii, ta, ka tee wahrdi it skaidri parahda: „Ta azis, kas tehwu apfmeij un leedsahs mahtei klausit; to poschii isknahbs kraukti pee upes un tee jouni chrgli to ehdihs.“

Bet kas mehs us scho grehku skubinajis un spedis? — Bits nekas, ka muhsu ihstas mihiestibas spehki; — jo mehs to efam darijuschii, ko ikkatrik fapratis gilwels, — kad tahuhsu weeta stahwetu, to buhtu darijus. Bet kas tad speeda muhsu mihiestibai tahuhs zelu usnemt, tahuhs ta lihds schim ir staigajusi? — To wifu tawa ne-apdohmiga tehwa augstprahiba un zeetsirdiba ir isdarijusi; mehs efam newainigâ un waram drohfschii, us to kungu zeredami, nahwei azis flatitees.“

Schahdus, un wehl dauds zitus apmeerinadams wahrdus tas runaja, luxi Dohres firdi dauds mas apmeerinaja. Bet nu luhlosim, ka teem us preeskha ir slahjees.

Treshâ deenâ parahdijahs wangineeku azim Burtneku pils ar faveem beeseem muhreem, farkano farohgu us wahreem un stalto brunineku tohri.

Tê mohdahs Dohres firdi atmina no behrnibas gadeem un

un kur ta, kā newainigs jehrinfch, preezigi lehkadama un
spehledama bija laimiga bijusti un nu kā zeetumneeze no diwi
teefas fulaineem bija apwakteta.

Wifū to usluhködama ta newareja tähbu liskena pahriwehr-schanobs panest un ruhkti raudadama apghibba. —

Pa tam rati it weegli eeriteja pils pagalmā, is kureenes tee preefsch diwi gadeem naaks laikā no mihlestibas dīshli it laimigi bij isbehgufchi, bet nu pilni nahwes breefmu un no dauds brunineekeem un teefas-kungeem ka rasbaineeli tika fagaidditi. — „Kas ta par beskaunibu, tahou grehjineeku, kas nahwi ir pelnaijis, swabodu tureht!“ — zuhja Walmeeras teefas-lungs Bertols, no dußnahm aissgrahbts; „Lekdes, Lekdes!“

Tuhlin' lihds ar fauzeja balsi teejas fulaini ar flaneda-mahm Lehdehm pils pagalmā parahdijahs, eeksfch kurahm Bo-stans bes wifas kahrtibas tapa flehgts un us zeetumu nowests. Ar bahrgahm azim tas usluhloja žapulzejuſchohs, it ka gri-betu fazilt, ka teem reis par ſcho darbu buhschoht atbilde-fchana jadohd. Ar drohscheem foheem, ka pahrwahrechts lauwa, tas kahpa us pils leewenehm teejas fulaineem pakal, ka lai kluhtu nowests wifu dſilakā pils zeetuma vagrabā, kura durwis widejā gangi atradahs.

"Ko lai ar juhsu meitu eefahkam?" waizaja Bertols pilksungu, kad tas Dohri us leewenehm bij pawehlejis usnest, kura wehl tapat nogibbusi guleja.

„Eflohgat to tahdā paſchā ruhmē, kahdā jaw tas weens putnis ir paglabahts,“ ruhza wezais pilſkungs, pee leewenu lehnehm turedamees, ka lai semē nepakristu, — jo wina wezi lohzeckli negribeja heigt aif duſmibas trihzept.

Smagas zeetuma-durvis ar trohkiņi aiskrita un atflehgū
flehgščana pašludinaja, ka nu wiſ ſapzeetinaſčanas darbs
ir pabeigts. Sapulzejuſčees dewahs latris uſ ſatu puſi;
bet brūnīneki un teefas-kuŋi ſapulzejabs leelajā brūnīneku-
ſahle. Pils-gangis, kur preeſč mas minutehm zilwelu druhſ-
ma bija mudſčejusi, tagad it kluſu ſtahweja; tikai waltneela
lehni foħli it ſpoħiġi ganga welwēs atflaneja.

Kad Dohre Latmohdahs, tad ta istruhku fehs eeraudsija, ka eshoft zeetuma-pagrabâ starp aufsteem un mitreem muhreem, kurus tikai mass lohdsinfsch ar stiprem dselsbs-trelineem it wahji apgaismoja. — „Ak Deews, ak Deews! kur es nu tagad esmu! Ak tu zeeta, nikna pafaule!“

„Schí pate ehla, kas tu man preefch diwi gadeem, kà laimes behrnam, lahwi fawôs muhrôs preeku un laimi bandiht un nu tu mani turi fawâs aukjâs nahwes-rohkâs! Ak laime, ak laime, zik nepastahwiga tu eß! Schodeen tu fkuhpsti manas luhpas, rihtu jaw prohm un pehz gadeem wairs nelur ne-esseetama. — Ak mans tehws, mans bahrg. . . . ak ne, — mans mihlais tehws! — gan gruhtî es eßmu pret tevi no-seegufehs, bet ko man bija dariht? — Tu nepafihstti ihstas zilwela jufchanas un to, ko tabs ſpebi æenibit ko ne!“ —

Wehl daschus gaudu teikumus isrunajusi, ta zehlahs no sawas gultas un no mitreem falmeem, us kareem ta bij no- listka, un tekaja, ka eeslohdishls putninsch pahr pagraba ruhmi apkahrt. Aukstas fweedru lahjes riteja par winas matusproh- gahm no peeres us leiju un rohkas falikusi, ta nolaidehs zelos, kluji Deewu luhgdama. — Stundas aisskrehja it ahtri, ta ka wakars it nemanoht bij pefleidsees; bet wehl tas ne- laimigs feewischlis guleja zelos us mitra pagraba grihdu. No winas us augschu pazeltahm filahm azim asaru straume ka dshwais fudrabs us faliktahm rohainahm vlyubda. Zabi

tumſch's jaw bij palizis, tad ta peezehlahs un dſedrā hafsi fazijs: „Tu Wifuharenais! ja Tu winam eſi nospreedis, drihs ſcho paſauli atſtaht, tad dohd, la wina nahwe ir ari mana nahwe.“ Bee ſcheem heidsameem wahrdeem tapa Lek-des un ſteenes nogruhſtas un fmagahs zeetuma-durwis atdarijahs, par kurahm zeetuma uſraugs eeneſa plahnas wakarinas, ko tahs ſemię nolizis, tas ſteidſahs ahtri atpakai.

"Wed mani pee tehwa, af wed! Iai es waru wina zeetu
sirdi ar sawahm asaru-straumehm mihlestinaht;" Iuhdsa Dohre,
pee usrauga rohkas peekehrufehe.

„Eij nohst! tu muska bahba,” xuhza fargs un issahja no zeetuma, durwis ar trohksni aif fewi aisziresdams.

Dhtrâ deenâ tschumeja brunineeku sahle no teefas-kungeem un brunineekeem, kuri bij sanahkußchi, daschi teefu spreest un daschi klauftees, là to statio brunineeku noteefa. — Kehschu flana no pilsganga darija sapulzi usmanigu un wiſu ožis us sahles durwim flatijabs.

Drohscheem sohleem Bostans eenahza sahlé un us wina waigu meers un drohschiba rahdijahs, kas wisu sapulgi pirmos azumirklos vahrsteidsa. Brihtinu sahlé bija klufums, kamehr tas mums jaw paſihstams teefas-lungs, Bertols, teefu eesahla, ko wisu ſcheit usrakſtih par gazu buhtu; tik to heigumu gribu peemineht. „Nu, ko tu zaur freilenes Dohres sagſchanu eſi noyelijis, un kas tei no mums naħlaħs dabuht?“ wai-zaja Bertols meħdidams.

"Zitu neko, ka lai Dohre paleek ka bijusi mana Iaulata
feewa;" Bostans it drohschi atbilveja.

„Tur muti! netehrse; ta lauliba jaw ix schikta un nah-
kams notikums to wehl apstiprinahs.“ „Tu negehligs
zilwels!“ ruhza pilskungs, greifi us Bostanu paflatidamees.
Taï paſchâ brihöi Dohre tapa sahle eewesta. Schis nelai-
migs behrns gahsahs pee fawa tehwa kahjahn, tahs apkamp-
dams.

„Teht! peedohd winam, — peedohd winam, manis, tawas nelaimigas meitas deht, jo es esmu tiklab pee fawas, kā winas nelaimes ta wainiga. — Es esmu ta, kas wina sirdi to pirmu mihlestibas d'sirksteli metusi, ko tu koreis par nepareisigu tureji, un ta muhs us scho nedarbu speedi. — Ja jums flahpst pebz asinim, tad d'sereet manas, bet leezeet scho gohda-wihru ar meeru, kas mani no ta negehla, Schwadellona, atpestija un mani ar fawu mihlestibu aplaimoja!“ — Pee scheem wahrdem ta lehza augschâ un krita ar isplahti-tahm rohkahm tam dsellsis flehgtam ap kaklu. Wahrdi wairs nebija leetajami, tik spēhzigas jūschanas abu sirdis sagrahba. Tee jutahs fchini pasaule beidsamu reisi kohpâ efoht, un beidsamu reisi weens ohtru pee kruhts speschoht; tadeht tee wairak nefpehja, kā ar afarahm un fluhpstischahanhm fawas sirdis weens ohtra preekschâ isgahst. Kā abâs pusës greefigs sohbins speedahs zaur katra slotitaja sirdi un tam kā ar wahrdem usfauza: „Zilwels! ir tu esi lihds wainigs pee scho nelaimigu zeefchanahm, tadeht winu asaras nahks par tewi un taiveem behrneem.“

„Kas ta par jukšchanu!“ bahrabs teefas kungs; „schékat wiñue!“

Brunineeki likahs schohs wahrdus ne-eewehrojufchi, un ir
teefas fulaineem nepatikahs fawas rohlas pee fcha, no firds
mihledamahs pahra ar waras darbeem aptrahpiht.

(Tourmalineicums.)

Grandi un seedi.

Pawatara weest.

(Putnini stahsis.)

Pawatara jauskā fwehldeenas pawatara staigadami preeza-jamees usluhkodami, kā ahtri wiſi meschi un klaijumi tikuschi saki. Par fauli un leetu, filtu gaisu un putnu dseefminahm muhsu aifkustinatahs firdis libgmojahs. Us kraſta stahweja kaimiņu kohschais muhra nams, pee kura simteem zelineeku putnini pahnahkuschi, ar sawu ehku zelchau nodarbojahs. „Buff!“ fchahweens muhs isbeedeja. „Saimneek!“ mehs eefauzamees, „waj tas naw grehks, newainigus putninus fchau?“

„Ko lai dara,“ wihrs noveetni fweedrus flauzidams atbildeja, „redseet tur tahs dubku buhdinas pee muhra feenass paſpharnes, wiſi ſchee eedſhwotaji man peezi gadi ihres naw mafſajuſchi un ſchis, ko patlaban noſchahwu, tas besdarbis, dohma buht mafſatajs. Kur no ſha war ihe ſnahkt? Ohram mahju bes manas ſinas atnekt un tad wehl ſanepeſ, leſberes no mana dahrsa ehſt, zik gribahs, waj te naw karſch? Lihri trakam japaſeek! Šchis negrib mafſah, tas negrib mafſah, atlaū ſitam par oħtru tur dſihwoht, ſuram tad pehz lai es praſu.“

„Gan taisniba,“ mehs atbildejam, „ari pee mumis tapat eet; bet ſchee pelekei taſchu bes leſberem un ſanephem, ſineem un meſcheem nolaſa dſihwus taħryus auglu kohleem un zaur to paſarga ſeedus um lapas no paſuſchanas.“

„Neeki! Kapehz tad nepeeteek ar galu — kapehz jumtōs lihſt, ne.“ To teižis wihrs jaw bija iſtabā un mehs ſtaigajam us prekfchu. Majwaboli duhz koplās behrſu galotnēs. Lagtigala flani iſfauza, lai dſeedoht kafra jaunibas pawatari; dſeguſe to apſtiprinaja, it kā ſawu amen peelidama. Ziti maſi putnini pa ſtarpham likahs wiſu eewehrojoh, kas ap wiñeem notika, ihpafchi ſtraſds leelijahs, ka ſeemu iſzeetis, ne poħda kahrīs, ne uguns kahrīs, tad alkal it kā kahdu gađijumu, ko kahdreib redſejis, ſtaħſtija, bet arweenu kafra teikumu, lai wiſi eewehrotu, pa diwreis dſeedadams: „Ta ta wihrs, gahj pa zet, gahj pa zet. Zirit's ar wihrs. Satika breedi, fatika breedi, ta ta dewa pa ragu ſtarpu.“ Waj ta nu bijo, to iħſti newaram ſinaht, lai gan wahloħdse teiza:

„Nudee, nudee, tas Deewam teefä.“ Pa tam bijam iſgahjuſchi us klaijumu, kur reſniſ oħsols paſchā zela malā ſtaħweja. Wina tie ko iſplaukuſchahs lapas mirdseja no-eedamas fauleſ ſtarðs, bet kas par briħnumu! us fuħnu benka ſem oħsola fehdeja behdigis un noguris dunduris, iħſteni newareja ſinaht, waj tas bija peħznahlamais, waj padehlis jeb waj dundurs pats. Pee dwaſħas wilfchanas noſkartam, ka bija ko eerijs. Apwaizajamees, kur ſchis tad par ſeemu mitiſ. Wiñiš rabiħja us augħfu un eefahka leħnam ſtaħſtih: „Brum, brum! es ſho ſeemu mitu oħsola pee bitemi apakħas ruhm īn no-klauſijs wiſu, kas pee bitemi weħra leekams. Bites tura floblu żauru ſeemu, bet flobleni ir-stubrgalwji, tikpatt gudri kā floblotaji; prafha kā no dundura, bet tahs neſina atbildejt, tahs mahja tikai par leepu ſeedem, par wiſfaju, futraju un kur tad jaſkeen, kaf leetus naħf. Pahrklauſinachanas deenā trani fapulzinaja wiſas bites un tureja runas, kas iħmejahs us bitku netiku meem, bet newis us jeribas pilnu mahzib, kur pawatari warehs medutinu fmelt. „Af,“ ta dascha bi-

tite no puhtahs, „bahrfħana un alkal bahrfħana, pat eelle-potees nedriħiſt, lai gan mumis daħħai dufulis, ka waj kalka ar pirkſu kulinatu.“ Pa to ſtarpa, gribedams iħſti redſeht, ka tee waiga iſſkatahs; bet ticko eelihdu ſcham man trans klaht: „dundur,“ tas eexuhzahs, „lahds tu tuſlis palizi!“ Bitites nejaudaja ſmeeklus fawaldiħt, bet es druzix fmihnedams atbildeju: „Papin, buhtu man ta pahrtika, kas jums es buhtu tuſlaks.“ Alkal tureja runu, kura aktħaha augħ-praħtibu un gribija to ari man pee ſirb's likt, bet es doħ-maju: mana ſirb's jaw ta apkanta, ka tur ruħmes wane naw, tapehz atvirfohs laħda laktinā.“

„Uhja, dundur! tur jaw naw neka, kas tewi ta buhtu nequrdinajis?“

„Brum, brum! trani mani beidsoht iſſweeda aħra no oħsola.“

„Skahde, nu jaw waſara klahtu, luħko nu kur tefi in jitt leelħoppi, nem iſbiſini!“ To fazjuſchi pametam dundur un ſteidsamees taħlači, kaf zihru ſlu ħażi kaf laibibā un saħle bieħza: Bliħst, breest, weest, greest.“ Ta nonahzam pee teħwa mahjas leepu-lapenēs, kur mahmina joħzigi rahdamahs muhs ar wa-karinahm ſagaibija.

„Af laba mahmina,“ mehs weenprah̄tig iſſauzam, „dib-wo wehl ſintu gadu liħds Zahneem, tad tewi liħgodam i pa-għabafim.“

Beema behri.

Apdoħmigs wihrs.

Schin i ġadha Parishes iſtahdē kahdam wiħram wiħiſch ne-raħwa plati mal i un to Seħnes ipé eefweeda, kaf tas patla-ban pa minnas ipes tiltu għab, a. Wiſi klahibuh dami ħnejahs, bet wihrs ſchahdu ħnejehanohs ne-eewehrodams ſlu kahdam laiwniekkar ar laiwi plati malei pakal braukt. Bi par nelaimi plati malei nogrima, eekam laiwa to bija jaſnejegħu. Wiħrs, redsedams plati mal i nogrimi tam, naħza leelā iſ-ſam-fħanā un par to ari naw jaħrinahs, jo wiñiš bija plati malei pagħlabajis 7500 franku (kahdus 2000 rublu muħju naudā), lai us iſtahdēs winam nauda netiku iħxagħta, jo plati malei neweens sagħiſ ne-ees naudu mifleħt.

Weħleſchanahs.

Ja es masais putninsi buhtu,
Lad es driħs pee tewim kluhtu:
Preti loħġam aħbele
Dseemas jaunk halist
Preħiex tew dseedatu.

Ja es beħxlija buhtu,
Driħs par meſcheem vahri kluhtu:
Tewim preħiexha ſtraiditu,
Wiħsur laim' tew weħletu,
Ap tew iddotu.

Kad es tawwa dahrha kluhtu
Un par fmarċi kuki' buhtu:
Lad es ſlajji augħtu,
Tew par preelu plaustu,
Liħbs tu no plu kluhtu.

Sapas Zahni.

Abilbedams reda teħbi Ernst Plates.